

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 12/4

7 հունիսի 2016թ.

Քննարկվեց «Ֆյուչեր Փեյմենթս սիսթեմ» ՍՊԸ գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի տեղակալի 22.04.2016թ-ի վարչական իրավախախտման գործի վերաբերյալ թիվ 321205 որոշման դեմ:

«Ֆյուչեր Փեյմենթս սիսթեմ» ՍՊԸ գանգատում բերված փաստարկները.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի տեղակալի 22.04.2016թ-ի վարչական իրավախախտման գործի վերաբերյալ թիվ 321205 որոշման համաձայն «Ֆյուչեր Փեյմենթս սիսթեմ» ՍՊԸ (այսուհետ նաև ընկերություն) տնօրենը ենթարկվել է վարչական պատասխանատվության ՀՀ ՎԻՎ օրենսգրքի 182¹ հոդվածով ստուգում իրականացնող պետական մարմնի աշխատանքներին խոչընդոտելու համար՝ 250.000 ՀՀ դրամի չափով:

Սույն գործով պետք է փաստել, որ ՀՀ ՖՆ նախարարի 22.12.2015թ-ի թիվ 5013129 հանձնարարագրի համաձայն հանձնարարվել է «Ֆյուչեր Փեյմենթս սիսթեմ» ՍՊԸ-ում իրականացնել բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող ՀՀ օրենսդրության առանձին պահանջների կատարման ճշտության ստուգում, հիմք ընդունելով «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3.1 մասի 9-րդ կետի դրույթներին համապատասխան ՀՀ ՖՆ ԻՀ և ՎՎԻ վարչության հետաքննության բաժնի հետաքննիչ Լ.Լազարյանի «Ստուգում նշանակելու մասին» 03.12.2015թ-ի որոշումը:

«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3.1 մասի 9-րդ կետի 2-րդ պարբերության համաձայն նույն մասի 1-9-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում անցկացվող ստուգումների ընթացքում պարզաբանվում են միայն այն հարցերը, որոնք հիմք են հանդիսացել այդ ստուգումներն իրականացնելու համար:

Տեղեկացվում է, որ ընկերությունը չի ստացել ՀՀ ՖՆ ԻՀ և ՎՎԻ վարչության հետաքննության բաժնի հետաքննիչ Լ.Լազարյանի «Ստուգում նշանակելու մասին» 03.12.2015թ-ի որոշումը, որից միայն պարզ կլիներ, թե ինչ հարցերի պարզաբանման համար է իրականացվելու վերը նշված ստուգումը, ուստի ստուգում իրականացնող մարմնի կողմից խախտվել է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով ամրագրված նորմերի պահանջները:

«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի ա) կետի համաձայն տնտեսավարող սուբյեկտի պաշտոնատար անձինք իրավունք ունեն՝ ա) արգելել ստուգումը (ստուգումն իրականացնող անձանց փաստաթղթեր տրամադրելը), եթե ստուգողները խախտել են սույն օրենքի 3 և 4 հոդվածների պահանջները՝ այդ մասին նույն օրը գրավոր ծանուցելով ստուգում իրականացնող պետական մարմնին: Օգտվելով վերը նշված հոդվածով վերապահված իրավունքից, ընկերությունը հրաժարվել է ստուգումն

իրականացնող անձանց փաստաթղթեր տրամադրել, այդ մասին նույն օրը գրավոր ծանուցելով ստուգում իրականացնող պետական մարմինն (22.02.16թ-ի հայտարարությունն և 17.02.2016թ-ի ծանուցումը ներկայացված է):

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը պարտավոր է ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:

Գանգատաբերը գտնում է, որ սույն գործով ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի տեղակալի 22.04.2016թ-ի վարչական իրավախախտման գործի վերաբերյալ թիվ 321205 որոշումը կլինե՞ր օրինական և հիմնավորված այն պարագայում, երբ վարչական մարմինը իրականացնե՞ր գործի փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկում, հաշվի առնե՞ր այն հանգամանքը, որ ընկերությունը չի ստացել ստուգում իրականացնելու համար հիմք հանդիսացող ՀՀ ՖՆ ԻՀ և ՎՎԻ վարչության հետաքննության բաժնի հետաքննիչի վերոգրյալ որոշումը, ինչը սակայն չի արել:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը՝ գանգատաբերը գտնում է, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի տեղակալի 22.04.2016թ-ի վարչական իրավախախտման գործի վերաբերյալ թիվ 321205 որոշումն անհիմն է, ուստի խնդրվում է վերացնել այն և ազատել վարչական պատասխանատվությունից:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի տեղակալը, քննելով 22.02.2016թ-ի հարկ վճարողի խոչընդոտող գործողությունների մասին արձանագրությունը և կից նյութերը՝ հարկ վճարողի խոչընդոտող գործողությունների մասին 22.02.2016թ-ի արձանագրությունը, «Ֆյուչեր Փեյմենթս սիսթեմս» ՍՊԸ տնօրենի 22.02.2016թ-ի հայտարարությունը և 18.04.2016թ-ի բացատրությունը, պարզել է, որ ՀՀ ՖՆ ԻՀ և ՎՎԻ վարչության հետաքննության բաժնի հետաքննիչ Լ.Լազարյանի «Ստուգում նշանակելու մասին» 03.12.2015թ. որոշման համաձայն ՀՀ ֆինանսների նախարարի 22.12.2015թ-ի թիվ 5013129 հանձնարարագրով ՀՀ ՖՆ ՍԿԴ վարչության և Մաշտոցի ՀՏ կողմից ընկերությունում 17.02.2016թ-ից իրականացվում է բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող օրենսդրության առանձին պահանջների կատարման ճշտության ստուգում:

Գործի քննության ընթացքում պարզվել է, որ ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից ստուգումն իրականացնելու և հարկային պարտավորությունների հաշվարկման փորձը ձախողվել է, քանի որ ընկերության տնօրեն Գուրգեն Գասպարյանը չի ներկայացրել ստուգվող ժամանակաշրջաններին վերաբերվող ընկերության կողմից կատարված ձեռնարկատիրական գործունեության հետ կապված անհրաժեշտ սկզբնական հաշվապահական և այլ փաստաթղթերը՝ պատճառաբանելով, որ գրավոր պահանջված փաստաթղթերը կներկայացվի միայն այն դեպքում, երբ իրեն կտրամադրվի ՀՀ ՖՆ ԻՀ և ՎՎԻ վարչության հետաքննության

բաժնի հետաքննիչ Լ.Լազարյանի «Ստուգում նշանակելու մասին» 03.12.2015թ. որոշումը:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը և ղեկավարվելով Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 282-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով 22.04.2016թ-ին կայացվել է թիվ 321205 որոշումը, որով «Ֆյուչեր Փեյմենթս սիսթեմ» ՍՊԸ տնօրեն Գուրգեն Գասպարյանը Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 182' հոդվածի հատկանիշներով ենթարկվել է վարչական պատասխանատվության՝ գումարով 250.000 դրամ:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 1-ին հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ օտարերկրյա պետություններում գրանցված և Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործունեություն իրականացնող առևտրային կամ ոչ առևտրային կազմակերպություններում, հիմնարկներում (այդ թվում՝ օտարերկրյա իրավաբանական անձի), իրավաբանական անձի մասնաճյուղում կամ ներկայացուցչությունում, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերի (այսուհետ՝ տնտեսավարող սուբյեկտներ) գործունեության ստուգումների և ուսումնասիրությունների կազմակերպման և անցկացման հետ կապված հարաբերությունները, ինչպես նաև սահմանում է դրանց իրականացման միասնական կարգը:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հրամանի կամ հանձնարարագրի երկու օրինակը, ստուգումն սկսելուց առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ, պատշաճ ձևով (առձեռն կամ փոստով) ներկայացվում է տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին: Վերջինս պարտավոր է ստորագրել 1 օրինակի վրա՝ հաստատելով, որ ծանուցված է ստուգման անցկացման մասին:

Քննարկվող դեպքում ստուգումն իրականացնող անձանց կողմից ՀՀ ֆինանսների նախարարի 22.12.2015թ-ի թիվ 5013129 հանձնարարագրի երկու օրինակը ստուգումն սկսելուց առաջ, պատշաճ ձևով ներկայացվել է ընկերության տնօրեն Գուրգեն Գասպարյանին, որը ստորագրել է հանձնարարագրի օրինակը՝ հաստատելով, որ ծանուցված է ստուգման անցկացման մասին: Սակայն, երբ ստուգող անձինք առաջարկել են ներկայացնել ստուգվող ժամանակաշրջաններին վերաբերվող անհրաժեշտ սկզբնական հաշվապահական և այլ փաստաթղթերը, ընկերության տնօրենը հայտարարել է, որ արգելում է ստուգումը և չի տրամադրի պահանջվող փաստաթղթերը, քանի որ իրեն չի տրամադրվել ՀՀ ՖՆ ԻՀ և ՎՎԻ վարչության հետաքննության բաժնի հետաքննիչ Լ.Լազարյանի «Ստուգում նշանակելու մասին» 03.12.2015թ. որոշումը, հետևաբար նաև իրեն պարզ չէ նշված որոշմամբ պարզաբանման ենթակա հարցերի շրջանակը:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ ընկերության տնօրենի ստուգումն արգելելու նման պատճառաբանմանությունը հիմնավոր չէ, քանի որ ստուգող անձանց համար տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին ստուգման հանձնարարագրից բացի այլ փաստաթղթի ներկայացման պարտականություն Օրենքով նախատեսված չէ:

Միևնույն ժամանակ Օրենքի 10-րդ հոդվածի համաձայն՝ տնտեսավարող սուբյեկտի պաշտոնատար անձինք պարտավոր են՝

ա) չխոչընդոտել ստուգումների ընթացքին, կատարել ստուգումն իրականացնող անձանց օրինական պահանջները.

բ) ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձի պահանջով ներկայացնել պահանջվող փաստաթղթերը, տվյալները, տրամադրել դրանց լուսապատճենները (լուսապատճենահանման ծախսերը կատարվում են ստուգումն իրականացնող մարմնի կողմից), կրկնօրինակները և այլ տեղեկություններ:

Քննարկվող դեպքում ընկերության տնօրենի կողմից խախտվել են վերոգրյալ իրավանորմով նախատեսված պահանջները:

Ինչ վերաբերվում է ՀՀ ՖՆ ԻՀ և ՎՎԻ վարչության հետաքննության բաժնի հետաքննիչի «Ստուգում նշանակելու մասին» 03.12.2015թ. որոշումը ստանալուն, ապա նման պահանջով ընկերության տնօրենը ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով կարող էր դիմել հետաքննություն իրականացնող մարմին, ինչը, սակայն, չի կատարվել:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ քննարկվող դեպքում ընկերության տնօրեն Գուրգեն Գասպարյանը, իրենց լիազորությունների շրջանակում ստուգումներ իրականացնելու իրավասությամբ օժտված պետական մարմնի հանձնարարագրով ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց օրինական պահանջները չկատարելու, այն է՝ ստուգմանը վերաբերող փաստաթղթերը չտրամադրելու արդյունքում, ձախողել է ընկերությունում ստուգում իրականացնելու փորձը: Այսինքն՝ Գուրգեն Գասպարյանի կողմից թույլ է տրվել զանցանք, որի համար կիրառվել է Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 182¹ հոդվածով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո ռ ո շ ու մ է՝

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի տեղակալի 22.04.2016թ-ի վարչական իրավախախտման գործի վերաբերյալ թիվ 321205 որոշումը թողնել անփոփոխ, իսկ գանգատը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝



Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ